Z PRAWEM NA TY

Beata Gędźba – Kaczmarek
PSP Łubniany, 26.03.2020r.

NIEZNAJOMOŚĆ PRAWA SZKODZI

PRAWO CYWILNE

PRAWO KARNE

PRAWO WYKROCZEŃ

PRAWO PRACY

PRAWO MIĘDZYNARODOWE

PRYWATNE

PRAWO KONSTYTUCYJNE

PRAWO GOSPODARCZE

PRAWO EUROPEJSKIE

PRAWO CYWILNE

Jest to ten rodzaj prawa, który zwany bywa "prawem życia codziennego", reguluje bowiem kwestie, z którymi każdy człowiek ma do czynienia niemal codziennie. Mówi nam w jaki sposób zawiera się umowę sprzedaży i jakie są jej konsekwencje, kiedy możemy domagać się odszkodowania za wyrządzoną szkodę, w jakiej formie następuje zawarcie małżeństwa, jakie są wzajemne obowiązki rodziców i dzieci, jakie prawa i obowiązki ma właściciel itd.

Art. 415 kc
"Kto z winy swojej wyrządził drugiemu szkodę, obowiązany jest do jej naprawienia".

Art. 422 kc
"Za szkodę odpowiedzialny jest nie tylko ten kto ją bezpośrednio wyrządził, lecz także ten, kto inną osobę do wyrządzenia szkody nakłonił albo był jej pomocny, jak również ten, kto świadomie skorzystał z wyrządzonej drugiemu szkody"

PRAWO KARNE

Prawo karne jest zbiorem przepisów, których celem jest zwalczanie niepożądanych czynów, zwanych przestępstwami, za pomocą metod, do których należą kary i środki zabezpieczające.
Wszystkie przestępstwa opisane w prawie karnym są podzielone na zbrodnie i występki.

Występkami są między innymi:

- Uszkodzenie ciała (art. 156-157 kodeksu karnego)
- Udział w bójce lub pobiciu człowieka (art. 158 kodeksu karnego)
- Spowodowanie wypadku komunikacyjnego (art. 177 kodeksu karnego)
- Bezprawne grożenie innej osobie (art. 190 kodeksu karnego)
- Zniesławienie, oszczerstwo lub pomówienie (art. 212 kodeksu karnego)
- Naruszenie nietykalności cielesnej innej osoby, polegające między innymi na uderzeniu, szarpaniu, opluciu itp.
- Fałszywe oskarżenie kogoś o popełnienie przestępstwa (art. 234 kodeksu karnego)
- Branie udziału w grupie przestępczej (art. 258 kodeksu karnego)
- Fałszowanie dokumentów (art. 270 kodeksu karnego)

- Kradzież (art. 278 kodeksu karnego)
- Znęcanie się nad zwierzętami (art. 35 o ochronie zwierząt)
- Sprzedaż i nabywanie nielegalnych płyt CD tzw. „piratów" (art.11 7,11 8 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych)

Ponieważ występki nie są tak bardzo poważnymi przestępstwami jak zbrodnie, grożą za nie niższe kary, takie jak:

- pozbawienie wolności od 1 miesiąca do 15 lat
- ograniczenie wolności
- grzywna

PRAWO WYKROCZEŃ

Prawo wykroczeń zajmuje się czynami, które co prawda są mniej groźne niż przestępstwa, ale bardzo uciążliwe w codziennym życiu.

Zgodnie z art. 1 kodeksu wykroczeń **wykroczeniem jest czyn społecznie szkodliwy, zabroniony przez ustawę** obowiązującą w czasie jego popełnienia pod groźbą kary aresztu, ograniczenia wolności, grzywny do 5000 złotych lub nagany. Za wykroczenie - podobnie jak za popełnienie przestępstwa - można także zostać pozbawionym wolności. Trafia się wtedy do aresztu, w którym można spędzić nawet 30 dni.

* Art. 51 kw

"Kto krzykiem, hałasem, alarmem lub innym wybrykiem zakłóca spokój, porządek publiczny, spoczynek nocny, albo wywołuje zgorszenie w miejscu publicznym, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny".

Zgodnie z tym przepisem za wykroczenie może być uznane zbyt głośne odtwarzanie muzyki (nawet w prywatnym mieszkaniu), krzyki pod oknami podczas zabawy lub gry w piłkę itp. Trzeba także zwrócić uwagę, iż wykroczenie to może być popełnione nie tylko w czasie tak zwanej "ciszy nocnej", ale także o każdej innej porze.

* Art. 55 kw
"Kto kąpie się w miejscu, w którym jest to zabronione, podlega karze grzywny do 250 złotych albo karze nagany".

Każdy na pewno widział takie miejsce nad wodą, gdzie umieszczona jest tabliczka z napisem: "Kąpiel wzbroniona". Trzeba jedynie zaznaczyć, iż z przestrzegania tego zakazu nie zwalniają nawet doskonałe umiejętności pływackie potwierdzone posiadaniem karty pływackiej.

* Art. 66 kw

"Kto ze złośliwości lub swawoli, chcąc wywołać niepotrzebną czynność fałszywym alarmem, informacją lub innym sposobem, wprowadza w błąd instytucję użyteczności publicznej albo inny organ ochrony bezpieczeństwa, porządku publicznego lub zdrowia, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny do 1500 zł".

Zachowanie, które opisuje powyższy przepis może mieć postać np. fałszywego zawiadomienia Policji o podłożeniu bomby w szkole, aby wskutek ewakuacji uczniów i przyjazdu specjalnej grupy policjantów uniknąć klasówki lub sprawdzianu. Warto dodać, iż "dowcipniś" dokonujący takiego zgłoszenia poniesie także koszty (i to wysokie!) całej akcji.

* **Art. 76 kw**

  "Kto rzuca kamieniami lub innymi przedmiotami w pojazd mechaniczny będący w ruchu, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny".

* Odpowiedzialność za wykroczenie osoba rzucająca ponosi bez względu na to, czy nastąpiło trafienie, a jeśli już nastąpiło, to zwykle konsekwencje takiego zachowania są dużo poważniejsze. Nie kończy się tylko na jednym wykroczeniu. Jeżeli wskutek trafienia kamieniem doszło do uszkodzenia pojazdu, osoba rzucająca będzie także odpowiadać za uszkodzenie mienia. Czasem może się też zdarzyć, iż w wyniku uderzenia w samochód ranny zostanie jego kierowca lub pasażer. Za przestępstwo uszkodzenia ciała będzie wtedy odpowiadać osoba rzucająca w pojazd.

* Art. 107 kw

"Kto w celu dokuczenia innej osobie złośliwie wprowadza ją w błąd lub w inny sposób złośliwie niepokoi, podlega karze ograniczenia wolności, grzywny do 1500 złotych albo karze nagany".

Dokuczaniem jest robienie komuś przykrości, kłopotów, tzw. "dawanie się we znaki".

Może to być na przykład bezpodstawne wydzwanianie do drzwi, telefonowanie bez potrzeby itp.

* Art. 119 kw

"Kto kradnie lub przywłaszcza sobie cudzą rzecz ruchomą, jeżeli jej wartość nie przekracza 250 złotych, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny".

Kradzież może być przestępstwem lub wykroczeniem. Przestępstwem jest wtedy, kiedy skradziony przedmiot ma wartość większą niż 250 zł, (choćby o 1 grosz), jeśli ta wartość jest niższa, to kradzież jest wtedy wykroczeniem.

* Art. 124 kw

"Kto cudzą rzecz umyślnie niszczy, uszkadza lub czyni niezdatną do użytku, jeżeli szkoda nie przekracza 250 złotych, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo karze grzywny".

Opisany powyżej czyn często jest zwany "wandalizmem". Polegać on może na uczynieniu rzeczy całkowicie niezdatnej do użytku (np. rozbicie szyby) lub takim jej uszkodzeniu, które wymaga gruntownej naprawy (np. namalowanie na ścianie budynku napisów, rysunków, do usunięcia których konieczne jest przeprowadzenie remontu).

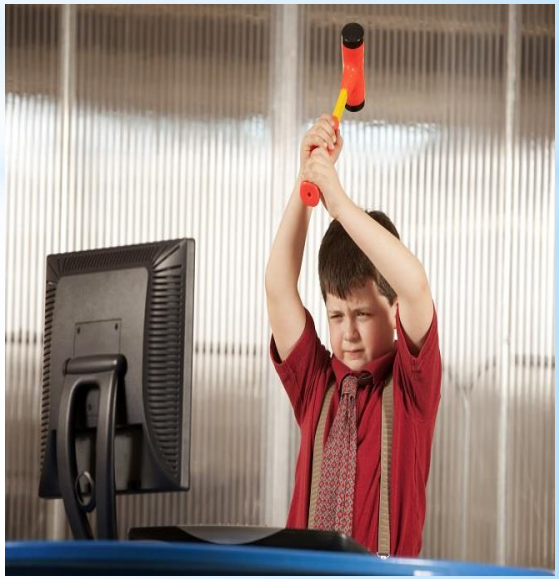

* Art. 141 k w

"Kto w miejscu publicznym umieszcza nieprzyzwoite ogłoszenie, napis lub rysunek albo używa słów nieprzyzwoitych, podlega karze ograniczenia wolności, grzywny do 1500 złotych albo karze nagany".

Zgodnie z tym przepisem karalne jest wypowiadanie w miejscu publicznym wulgarnych słów ("przekleństw"), umieszczanie wulgarnych rysunków lub napisów na ścianach budynków, w środkach komunikacji miejskiej itp.

Art 143 kw

"Kto ze złośliwości lub swawoli utrudnia lub uniemożliwia korzystanie z urządzeń przeznaczonych do użytku publicznego, a w szczególności uszkadza lub usuwa przyrząd alarmowy, instalację oświetleniową, zegar, automat, telefon, oznaczenie nazwy miejscowości, ulicy, placu lub nieruchomości, urządzenie służące do utrzymania czystości lub ławkę, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny".

Wykroczenie to podobne jest do niszczenia mienia, ale dotyczy tych rzeczy, które nie stanowią prywatnej własności, ale przeznaczone są dla wszystkich i wszystkim powinny służyć, a niekiedy nawet ratować życie lub zdrowie jak sprawny telefon czy przyrząd alarmowy.

* Art. 145 kw

"Kto zanieczyszcza lub zaśmieca miejsca dostępne dla publiczności, a w szczególności drogę, ulicę, plac, ogród, trawnik lub zieleniec, podlega karze grzywny do 500 złotych albo karze nagany".

Pamiętaj, że zaśmiecenie miejsca publicznego może polegać np. na wyrzuceniu na chodnik papierka po gumie do żucia. Może to także być załatwienie potrzeby fizjologicznej przez wyprowadzanego na spacer psa i nie posprzątanie po nim.

Ustawa ta stanowi, iż przed sądem rodzinnym mogą stanąć nie tylko ci, którzy popełnili jakiś czyn zabroniony, ale także ci, którzy zachowują się w sposób świadczący o ich demoralizacji, czyli: uchylają się od obowiązku szkolnego ("wagarują"), używają alkoholu lub narkotyków, biorą udział w grupach przestępczych, uciekają z domu lub w inny sposób naruszają zasady współżycia społecznego.

Również za takie postępowanie można ponieść karę.

Sąd rodzinny może zastosować następujące sankcje wobec nieletnich łamiących prawo:

udzielić upomnienia

zobowiązać do naprawienia szkody,

wykonania określonej pracy

ustanowić nadzór opiekuna,

organizacji młodzieżowej itp.,

ustanowić nadzór kuratora

skierować do ośrodka kuratorskiego

orzec przepadek rzeczy uzyskanych w związku z popełnieniem czynu karalnego

orzec umieszczenie w rodzinie zastępczej

orzec umieszczenie w zakładzie poprawczym.

*DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ ☺